

Dosarul nr. 2ra-473/21

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Centru (jud. A. Ojoga)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai)

DECIZIE

2 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de Mihail Bucșanu

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Mariei Marcinscaia împotriva lui Mihail Bucșanu cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților asupra bunurilor imobile, partajarea în natură a bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Mihail Bucșanu și menținută hotărârea din 17 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă parțial

constată:

La 17 martie 2014, Maria Marcinscaia a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Bucșanu cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților asupra bunurilor imobile, partajarea în natură a bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 30 noiembrie 1982, s-a căsătorit cu Mihail Bucșanu, iar la 23 martie 1993 au divorțat, fapt ce se confirmă prin certificatul de divorț eliberat la 18 mai 2007 de către OSC Buiucani.

A comunicat reclamanta că în timpul căsătoriei cu pârâtul au dobândit bunuri proprietate comună în devălmășie repartizate în baza deciziei Consiliului sătesc Ghidighici nr. 3/6 din 12 martie 1992 și anume terenul cu număr cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX str. XXXXX, cu suprafața de 0,0764 ha, repartizat în scopul construcției locative; terenul cu număr cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2769 ha (lot de lângă casă- grădini); terenul cu număr cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX mun. XXXXX, cu suprafața de 0,0603 ha (lot de lângă casă); terenul cu număr cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2627 ha (lot de lângă casă - grădini).

Titlurile de autentificare a deținătorului au fost eliberate mai târziu, după divorț și numai pe numele pârâtului Mihail Bucșanu.

A considerat că, deoarece terenurile menționate au fost primite în timpul căsătoriei, urmează a fi partajate conform legislației, ținând cont de principiul egalității cotelor-părți în proprietatea comună în devălmășie.

În vederea probării faptului că terenurile litigioase au fost dobândite în timpul căsătoriei și că îi aparțin cu drept de proprietate în mărime de 1/2 cotă-parte, a invocat decizia Consiliului sătesc Ghidighici nr. 3/6 din 12 martie 1992, despre care a aflat la începutul lunii ianuarie 2014, iar ulterior a depus cerere de chemare în judecată.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 166-167 CPC, art. 320 Cod civil, art. 11-16 Cod funciar, art. 19, 20, 25, 26 Codul familiei.

A solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților asupra terenului cu numărul cadastral XXXXX situat în XXXXX, str. XXXXX, cu suprafața de 0,0764 ha, repartizat în scopul construcției locative; terenului cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2769 ha (lot de lângă casă - grădini); terenului cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX mun. XXXXX, cu suprafața de 0,0603 ha (lot de lângă casă); terenului cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2627 ha (lot de lângă casă - grădini), partajarea în natură a terenurilor menționate a câte 1/2 cotă-parte pentru ea și 1/2 cotă-parte pârâtului și încasarea din contul pârâtului a cheltuielilor de judecată.

La 17 martie 2019, Maria Marcinscaia, reprezentată de avocatul Ina Perțu, a depus cerere de chemare în judecată concretizată, prin care a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților asupra terenului cu numărul cadastral XXXXX, situat în sat. XXXXX str. XXXXX, cu suprafața de 0,0764 ha; terenului cu numărul cadastral XXXXX, situat în sat. XXXXX mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2769 ha (lot de lângă casă - grădini); terenului cu numărul cadastral XXXXX, situat în sat. XXXXX, mun. XXXXX, cu suprafața de 0,0603 ha (lot de lângă casă); terenului cu numărul cadastral XXXXX, situat în sat. XXXXX, mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2627 ha (lot de lângă casă - grădini), partajarea bunurilor proprietate comună în devălmășie, după cum urmează:

- atribuirea ei a 1/2 cotă-parte din terenul cu număr cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX str. XXXXX, cu suprafața de 0,0764 ha și anume 0,0382 ha, cu sector de teren marcat de punctele 1-2-3-4-5-6-7-8-1 (distanța dintre puncte indicată în tabel și colorată în Anexa nr. 1 cu creion colorat de culoare verde); a terenului cu număr cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2769 ha;

- atribuirea lui Mihail Bucșanu a 1/2 cotă-parte din terenul cu număr cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX str. XXXXX, cu suprafața de 0,0764 ha și anume 0,0382 ha, cu sector de teren marcat de punctele 3-4-5-6-7- 8-9-10-11-3 (distanța dintre puncte indicată în tabel și colorată în Anexa nr. 1 cu creion colorat de culoare orange); a terenului cu număr cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX mun. XXXXX, cu suprafața de 0,0603 ha; a terenului cu număr cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2627 ha.

Totodată, a solicitat și încasarea din contul pârâtului în beneficiul ei a tuturor cheltuielilor de judecată suportate în acest proces ce țin de asistența juridică, taxă de stat și cheltuielile pentru efectuarea expertizei în mărime de 1 610 de lei.

Prin hotărârea din 17 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru, a fost admisă acțiunea parțial.

A fost recunoscut dreptul de proprietate în devălmășie al Mariei Marcinscaia și al lui Mihail Bucșanu asupra terenului cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX, str. XXXXX, cu suprafața de 0,0764 ha; terenului cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX, mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2769 ha (lot de lângă casă - grădini); terenului cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX, mun. XXXXX, cu suprafața de 0,0603 ha (lot de lângă casă) și terenului cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX, mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2627 ha (lot de lângă casă - grădini).

A fost împărțit terenul cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX, str. XXXXX, cu suprafața de 0,0764 ha, după cum urmează:

- Mariei Marcinscaia – sectorul de teren marcat de punctele 1-2-3-4-5-6-7-8-1, cu suprafața de 0,0382 ha, potrivit anexei nr. 1 la raportul de expertiză nr. 1220-1223 din 20 iunie 2018;

- lui Mihail Bucșanu – sectorul de teren marcat de punctele 3-4-5-6-7-8-9-10-11-3, cu suprafața de 0,0382 ha, potrivit anexei nr. 1 la raportul de expertiză nr. 1220-1223 din 20 iunie 2018.

A fost împărțit terenul cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX, mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2769 ha (lot de lângă casă - grădini), după cum urmează:

- Mariei Marcinscaia – sectorul de teren marcat de punctele 1-2-3-4-1, cu suprafața de 0,13845 ha, potrivit anexei nr. 2 la raportul de expertiză nr. 1220-1223 din 20 iunie 2018;

- lui Mihail Bucșanu – sectorul de teren marcat de punctele 3-4-5-6-3, cu suprafața de 0,13845 ha, potrivit anexei nr. 2 la raportul de expertiză nr. 1220-1223 din 20 iunie 2018.

A fost împărțit terenul cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX, mun. XXXXX, cu suprafața de 0,0603 ha (lot de lângă casă), după cum urmează:

- Mariei Marcinscaia – sectorul de teren marcat de punctele 1-2-a-b-1, cu suprafața de 0,03015 ha, potrivit anexei nr. 3 la raportul de expertiză nr. 1220-1223 din 20 iunie 2018;

- lui Mihail Bucșanu – sectorul de teren marcat de punctele a-3-4-b-a, cu suprafața de 0,03015 ha, potrivit anexei nr. 3 la raportul de expertiză nr. 1220-1223 din 20 iunie 2018.

A fost împărțit terenul cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX, mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2627 ha (lot de lângă casă - grădini), după cum urmează:

- Mariei Marcinscaia – sectorul de teren marcat de punctele 1-2-3-4-5-1, cu suprafața de 0,13135 ha, potrivit anexei nr. 4 la raportul de expertiză nr. 1220-1223 din 20 iunie 2018;

- lui Mihail Bucșanu – sectorul de teren marcat de punctele 4-5-6-7-8-4, cu suprafața de 0,13135 ha, potrivit anexei nr. 4 la raportul de expertiză nr. 1220-1223 din 20 iunie 2018.

Au fost încasate de la Mihail Bucșanu în beneficiul Mariei Marcinscaia suma de 1 839,10 lei, cu titlu de cheltuieli de judecare a cauzei legate de achitarea taxei de stat și suma de 4 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest, a fost respinsă acțiunea ca neîntemeiată.

Prin decizia din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Mihail Bucșanu și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

La 11 ianuarie 2021, Mihail Bucșanu a declarat recurs împotriva deciziei din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu respingerea acțiunii în legătură cu expirarea termenului de prescripție de adresare în instanța de judecată.

În motivarea recursului a invocat că Maria Marcinscaia la depunerea cererii de chemare în judecată a omis termenul de prescripție pentru adresare în instanța de judecată prevăzut de art. 25 alin. (8) din Codul familiei, care prevede că pentru partajarea bunurilor imobile ale soților a căror căsătorie a fost desfăcută, este stabilit termenul de 3 ani de la desfacerea căsătoriei.

Însă, instanțele de judecată ierarhic inferioare nu au aplicat această prevedere legală, făcând trimitere la art. 8 din Codul familiei în ce privește imprescriptibilitatea relațiilor de familie.

O altă încălcare a legislației în vigoare de către prima instanță și instanța de apel este referirea la constatarea curgerii termenului de prescripție - curgerea termenului de prescripție de 3 ani stabilit pentru cerințele de partaj a averii comune a soților începe nu din momentul încetării căsătoriei ci de când persoana a aflat sau trebuia să afle.

În cadrul examinării cauzei intimata a invocat faptul că a cunoscut despre decizia Consiliului sătesc Ghidighici nr. 3/6 din 12 martie 1992 abia la începutul anului 2014, ceea ce și instanța a considerat neveridică pe motivul că Maria Marcinscaia a anexat documente cu data de 8 decembrie 2013, deci se primește o tălmăcire a art. 25 alin. (8) din Codul familiei sau o modificare a lui din partea instanțelor, nefiind clar ce au avut în vedere.

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare și-au întemeiat și au emis hotărârile pe presupuneri precum că el, din cauza relațiilor ostile cu intimata, a ascuns intenționat decizia Consiliului sătesc Ghidighici nr. 3/6 din 12 martie 1992, iar prin cererea din 16 mai 2014 de efectuare a expertizei lotului cu destinație de construcție din XXXXX str. V. Micle 36, a resetat termenul de prescripție, în favoarea Mariei Marcinscaia, prin ce instanța a încălcat dreptul de egalitate a părților în proces prevăzut de art. 56 alin. (2) CPC, nefiind clar ce normă legală justifică această presupunere.

Aceste constatări ale instanțelor de judecată ierarhic inferioare sunt contradictorii cu însăși materialele cauzei, deoarece decizia Consiliului sătesc Ghidighici enunțată a fost un act public de interes local, care conform anexei nr. 1 a fost adus la cunoștința a 200 de familii din cadrul comunității, cum putea el să o ascundă.

Conform informației furnizate intimatei de către Direcția de Arhivă Chișinău din 20 ianuarie 2014, precum și extrasele documentelor anexate încă odată dovedesc că această decizie a fost una publică, deoarece la 13 februarie 1998 de către administrația publică locală a fost stabilit de a înmâna actele de proprietate în mod solemn în luna martie a aceluiași an, unde au participat și reprezentanți ai Guvernului, acțiune care de asemenea a fost făcută public și Maria Marcinscaia știa cu certitudine de aceasta.

La 15 februarie 1998, a fost înscris în Registrul bunurilor imobile precum că el a primit în proprietate privată loturile de pământ nominalizate, pe când, până atunci se aflau doar în folosință și în deplină dirijare la atitudinea administrației publice locale, iar în realitate a primit documentele în anul 2001 și 2002.

Iar intimata în toată această perioadă a avut posibilitatea de a contesta acțiunile administrației publice locale în ordinea prevăzută de legislație în această privință sau să întreprindă acțiunile prevăzute de Legea cadastrului, la care ambele instanțe au făcut referire, însă nu a întreprins nicio acțiune în acest sens.

Astfel, prima instanță și instanța de apel urmau să țină cont că intimata a omis termenul de prescripție general, adică și cel prevăzut de Codul familiei la art. 25 alin. (8) - trei ani, iar la data pronunțării fondului fiind operat un nou termen în Codul civil de 10 ani, pe când, la depunerea cererii de chemare în judecată nu a solicitat restabilirea termenului de prescripție și să argumenteze din ce motiv la omis.

La 18 martie 2014, intimata a depus cererea de chemare în judecată, anexând totodată informația de la Direcția de Arhivă Chișinău că luat act de cunoștință cu decizia Consiliului sătesc Ghidighici nr. 3/6 din 12 martie 1992 la data de 8 decembrie 2013.

Conform prevederilor art. 279 și 279¹ din Codul civil, precum și capitolul IX din CPC, ca excepție de tardivitate, intimata urma în termen de 30 de zile de la data când a cunoscut despre decizia nominalizată să se adreseze cu o cerere în instanță de restabilire a termenului de prescripție omis sau să fi solicitat în timpul examinării cererii de chemare în judecată.

La 22 februarie 2021, în adresa Mariei Marcinscaia a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Mihail Bucșanu, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 10 vol. II).

La 13 aprilie 2021, prin intermediul Oficiului Poștal, Maria Marcinscaia, reprezentată de avocatul Ina Perțu a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de Mihail Bucșanu.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 14 ianuarie 2021, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 210 vol. I), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 11 ianuarie 2021 în termenul legal.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând decizia contestată în raport de criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și, după caz, hotărârea primei instanțe.

Din materialele dosarului rezultă că la 30 noiembrie 1982, Mihail Bucșanu a înregistrat căsătoria cu Maria Marcinscaia la Primăria s. Ghidighici, r-nul Strășeni.

Prin decizia Consiliului sătesc Ghidighici nr. 3/6 din 12 martie 1992 au fost atribuite loturi de pământ de lângă casă familiilor domiciliat permanent pe teritoriul s.XXXXXX nominalizate în anexa nr. 1 a prezentei decizii. Totodată, prin decizia enunțată s-a hotărât de a interveni către municipiul Chișinău de a repartiza pământ arabil din pământurile gospodăriei didactice Ghidighici pentru a fi repartizate locuitorilor satului ca pământ de lângă casă.

Conform anexei la decizia Consiliului sătesc Ghidighici enunțată, în pct. 140 din tabelul cu cetățenii s. XXXXX, mun. XXXXX cărora li se atribuie teren cu drept de proprietate privată - loturi pe lângă casă se atestă numele lui Mihail Bucșanu (născut la 2 martie 1959), iar în rubrica suflete este indicată cifra 4, pentru adresa str. XXXXX, sat. XXXXX, mun. XXXXX.

Prin hotărârea Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău din 22 octombrie 1992 a fost desfăcută căsătoria încheiată între Mihail Bucșanu și Maria Bucșanu (Marcinscaia) la 30 noiembrie 1982 la Primăria s. Ghidighici, r-nul Strășeni, cu partajarea corespunzătoare a casei de locuit din str. XXXXX, sat. XXXXX.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Maria Marcinscaia a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților asupra terenului cu numărul cadastral XXXXX, situat în sat. XXXXX, str. XXXXX, cu suprafața de 0,0764 ha; terenului cu numărul cadastral XXXXX, situat în sat. XXXXX, mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2769 ha (lot de lângă casă - grădini); terenului cu numărul cadastral XXXXX, situat în sat. XXXXX, mun. XXXXX, cu suprafața de 0,0603 ha (lot de lângă casă); terenului cu numărul cadastral XXXXX, situat în sat. XXXXX mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2627 ha (lot de lângă casă - grădini) și partajarea acestor bunuri, precum și încasarea din contul lui Mihail Bucșanu în beneficiul său a tuturor cheltuielilor de judecată suportate în acest proces ce țin de asistența juridică, taxă de stat și cheltuielile pentru efectuarea expertizei în mărime de 1 610 de lei.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de Mihail Bucșanu, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o întemeiată și legală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția dată de către instanțele judecătorești este întemeiată și legală.

Conform art. 20 Codul familiei, bunurile dobândite de către soți în timpul căsătoriei aparțin ambilor cu drept de proprietate în devălmășie, conform legislației. Sunt proprietate în devălmășie bunurile procurate din contul: a) veniturilor obținute de fiecare dintre soți din: - activitatea de muncă; - activitatea de întreprinzător; - activitatea intelectuală; b) premiilor, indemnizațiilor și altor plăți, cu excepția celor care au un caracter de compensare (ajutor material, despăgubire pentru vătămarea sănătății etc.); c) altor mijloace comune. Sunt proprietate în devălmășie a soților bunurile mobile și imobile, valorile mobiliare, depunerile și cotele de participație în capitalul social din instituțiile financiare sau societățile comerciale, care au fost construite, constituite, procurate sau făcute din contul mijloacelor comune, precum

și alte bunuri dobândite în timpul căsătoriei, chiar dacă sânt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soți. Dreptul la proprietate în devălmășie se extinde și asupra soțului care nu a avut un venit propriu, fiind ocupat cu gospodăria casnică, cu educația copiilor sau din alte motive temeinice. Sunt proprietate în devălmășie a soților bunurile care au fost dobândite din ziua încheierii căsătoriei până în ziua încetării acesteia. Instanța judecătorească este în drept, în baza cererii soțului interesat care nu este vinovat de desfacerea căsătoriei, să declare bunurile dobândite de către el în perioada cât soții au dus gospodării separate proprietate a acestuia.

Conform art. 23 Codul familiei, bunurile ce aparțin fiecăruia dintre soți pot fi recunoscute de instanța judecătorească proprietate în devălmășie a acestora dacă se va stabili că, în timpul căsătoriei, din contul mijloacelor comune ale soților sau al mijloacelor unuia dintre soți ori în urma muncii numai a unuia dintre soți, valoarea acestor bunuri a sporit simțitor (reparație capitală, reconstrucție, reutilare, reamenajare etc.).

Conform art. 25 alin. (1)-(3) Codul familiei, împărțirea proprietății în devălmășie a soților poate fi făcută atât în timpul căsătoriei, cât și după desfacerea ei, la cererea oricărui dintre soți. Proprietatea în devălmășie poate fi împărțită în baza acordului dintre soți. În caz de neînțelegere, determinarea cotei-părți a fiecărui soț în proprietatea în devălmășie, precum și împărțirea acesteia în natură, se face pe cale judecătorească.

Iar, conform art. 26 alin. (1) Codul familiei, la împărțirea proprietății în devălmășie a soților și determinarea cotelor-părți din aceasta, părțile soților sunt considerate egale dacă contractul matrimonial nu prevede altfel.

Art. 321 alin. (2) Codul civil (în vigoare până la 01 martie 2019) prevede că în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege, iar art. 371 Cod civil prevede că bunurile dobândite de soți în timpul căsătoriei sunt proprietatea lor comună în devălmășie dacă, în conformitate cu legea sau contractul încheiat între ei, nu este stabilit un alt regim juridic pentru aceste bunuri. Orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie până la proba contrară.

Totodată, conform art. 37¹ din Legea cadastrului bunurilor imobile nr. 1543 din 25 februarie 1998, dreptul de proprietate și alte drepturi reale se constituie și se transmit fără înregistrare în registrul bunurilor imobile în temeiul moștenirii, dizolvării persoanei juridice, care era titular al dreptului înregistrat, accesiunii naturale, vânzării/transmiterii silită, exproprierii pentru cauză de utilitate publică, hotărârii judecătorești sau dacă aceste drepturi sunt dobândite prin efectul unui act normativ. Excepția dată se aplică și dreptului de proprietate confirmat de titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat la atribuirea gratuită a terenurilor. Pentru opozabilitatea față de terți, precum și pentru ca titularul dreptului supus înregistrării să dispună de el prin acte juridice, dreptul dobândit prin modalitățile indicate la alin. (1) urmează a fi înregistrat în registrul bunurilor imobile. Dacă dreptul înregistrat a fost dobândit succesiv prin modalitățile indicate în alin.(1), iar înscrieri în registrul bunurilor imobile nu s-au făcut, cea din urmă persoană în drept poate cere înregistrarea dreptului său, prezentând documentele originale care dovedesc întregul șir al actelor juridice efectuate.

Conform art. 39 alin. (1) din aceeași lege, la înregistrarea dreptului de proprietate comună în devălmășie asupra bunurilor imobile, în registrul bunurilor imobile se indică datele despre ambii soți, potrivit actului justificativ în al cărui temei se face înregistrarea. În cazul în care în act este indicat doar unul dintre soți, iar bunurile au fost dobândite în timpul căsniciei, înregistrarea dreptului de proprietate comună în devălmășie se va face la cererea scrisă a soțului indicat în act. Registratorul va decide înregistrarea dreptului comun la cererea soțului indicat în act dacă din conținutul certificatului de căsătorie, corelat cu situația juridică a dreptului, rezultă că dreptul de proprietate s-a dobândit în timpul căsătoriei, iar, conform legii, nu urmează a fi atribuit la categoria bunurilor personale ale soțului indicat în actul justificativ. Neînscrisura în registrul bunurilor imobile a datelor despre celălalt soț nu conduce la pierderea de către acesta a dreptului de proprietate asupra bunurilor dobândite în timpul căsătoriei.

Din prevederile legale enunțate rezultă că soții se consideră proprietari comuni ai bunurilor imobile dobândite în timpul căsătoriei urmare a transmiterii dreptului de proprietate de o autoritate publică în temeiul unui act administrativ, acestea fiind supuse regimului de devălmășie, chiar și în cazul când dreptul de proprietate în Registrul bunurilor imobile este trecut doar după unul di soți.

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, actualizat la 10 decembrie 2012, proprietarul bunurilor imobile cu numerele cadastrale XXXXX și XXXXX din str. XXXXX sat. XXXXX mun. XXXXX, este Mihail Bucșanu în baza deciziei Consiliului sătesc Ghidighici nr. 5/2 din 06 mai 1992 (61678/01); deciziei Consiliului sătesc Ghidighici nr. 5/5 din 11 mai 1992 (61678/01) și titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXXX din 12 iulie 2001 (61678/01), cu data înregistrării de 17 decembrie 2001.

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, actualizat la 09 aprilie 2019, proprietarul bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX din str. XXXXX sat. XXXXX mun. XXXXX, este Mihail Bucșanu în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren /duplicat nr. 23 din 12 februarie 2016/ nr. XXXXX din 16 iunie 2001 (61678/01), cu data înregistrării 17 decembrie 2001.

La fel, din conținutul aceluiși extras reiese că 6/11 cote-părți din bunul imobil XXXXX din str. XXXXX sat. XXXXX mun. XXXXX aparține cu drept de proprietate Mariei Marcinscaia în baza hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 octombrie 1992 (0101/13/434), cu data înregistrării 04 ianuarie 2013, iar 5/11 cote-părți din același bun imobil aparține cu drept de proprietate lui Mihail Bucșanu în baza deciziei Consiliului sătesc Ghidighici nr. 5/2 din 06 mai 1992 (61678/01); deciziei Consiliului sătesc Ghidighici nr. 5/5 din 11 mai 1992 (61678/01) și hotărârii Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 octombrie 1992 (0101/13/434).

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, actualizat la 24 ianuarie 2013, proprietarul bunului imobil cu număr cadastral XXXXX, situat în mun. Chișinău XXXXX, extravilan, este Mihail Bucșanu în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXXX din 25 iulie 2002 (19868/2002), cu data înregistrării 29 iulie 2002, iar conform extrasului actualizat la 09 aprilie 2019, în rubrica temeiul înscrierii este indicat titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren /duplicat nr. 24 din 12 februarie 2016/ nr. XXXXX din 25 iulie 2002 (19868/2002).

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, actualizat la 24 ianuarie 2013, proprietarul bunului imobil cu numărul cadastral 0124301.083, situat în mun. Chișinău XXXXX, extravilan, este Mihail Bucșanu în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXXX din 31 iulie 2001 (28194/2001), cu data înregistrării 06 august 2001, iar conform extrasului actualizat la 09 aprilie 2019, în rubrica temeiul înscrierii este indicat titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren /duplicat nr. 22 din 12 februarie 2016/ nr. 01243301083 din 31 iulie 2001 (28194/2001).

Conform extrasului din Registrul bunurilor imobile, actualizat la 24 ianuarie 2013, proprietarul bunului imobil cu numărul cadastral XXXXX, situat în mun. Chișinău XXXXX, extravilan, este Mihail Bucșanu în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXXX din 30 mai 2002 (63192/2002), cu data înregistrării 06 iunie 2002, iar potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, actualizat la 09 aprilie 2019, în rubrica temeiul înscrierii este indicat titlu de autentificare a dreptului deținătorului de teren /duplicat nr. 18 din 12 februarie 2016/ nr. XXXXX din 30 mai 2002 (63192/2002).

Conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXXX din str. XXXXX sat. XXXXX mun. XXXXX, acesta a fost eliberat la 12 iunie 2001 lui Mihail Bucșanu în baza deciziei Consiliului sătesc Ghidighici nr. 3/6 din 12 martie 1992.

Conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXXX, acesta a fost eliberat la 25 iulie 2002 lui Mihail Bucșanu în baza deciziei Consiliului sătesc Ghidighici nr. 3/6 din 12 martie 1992.

Conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXXX, acesta a fost eliberat la 31 iulie 2001 lui Mihail Bucșanu în baza deciziei Consiliului sătesc Ghidighici nr. 3/6 din 12 martie 1992.

Conform titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. XXXXX, acesta a fost eliberat la 30 mai 2002 lui Mihail Bucșanu în baza deciziei Consiliului sătesc Ghidighici nr. 3/6 din 12 martie 1992.

Prin scrisoarea nr. 231 din 18 decembrie 2013, adresată Direcției arhivă Chișinău, s-a solicitat eliberarea copiilor deciziilor Consiliului sătesc Ghidighici nr. 3/6 din 12 martie 1992 și nr. 2/2 din 13 februarie 1998, cu anexe.

Prin scrisoarea Direcției de arhivă Chișinău nr. 153 din 20 ianuarie 2014 a fost eliberat extrasul din procesul-verbal nr. 2 pct. 2 din 13 februarie 1998 al ședinței Primăriei s. Ghidighici cu privire la repartizarea cotelor de teren echivalent și anexa la procesul-verbal menționat cu lista persoanelor care au drept la cota echivalentă de pământ în XXXXX pe numele lui Mihail Bucșanu. Totodată, a fost comunicat că, examinând documentele Primăriei XXXXX pentru anul 1992, decizie cu nr. 3/6 din 12 martie 1992 a Consiliului sau Primăriei s. Ghidighici nu s-a depistat, fapt ce face imposibilă eliberarea deciziei solicitate.

Din conținutul extrasului procesului-verbal nr. 2/2 din 13 februarie 1998 cu privire la repartizarea cotelor de teren echivalent rezultă că s-a decis aprobarea listei proprietarilor de teren echivalent, cu înmânarea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorului de teren echivalent, iar în anexă este reflectat numele lui Mihail Bucșanu cu titlu de persoane care au dreptul la cota echivalentă 100% de pământ, s. XXXXX.

Analizând situația de fapt prin prisma prevederilor legale enunțate mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele judecătorești corect au concluzionat că terenul cu numărul cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,0764 ha, terenul cu numărul cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,2769 ha (lot de lângă casă - grădini); terenul cu numărul cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,0603 ha (lot de lângă casă) și terenul cu numărul cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,2627 ha (lot de lângă casă - grădini), situate în sat. XXXXX, mun. XXXXX au fost dobândite, prin repartizare în baza deciziei Consiliului sătesc Ghidighici nr. 3/6 din 12 martie 1992, în timpul căsătoriei părților, astfel, urmează a fi supuse regimului proprietății în devălmășie și împărțite conform prevederilor legale.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 1220-1223 din 20 iunie 2018, întocmit de către Centrul Național de Expertize Judiciare, a) partajarea în natură a terenului aferent imobilului cu numărul cadastral XXXXX, amplasat în mun. XXXXX sat. XXXXX str. XXXXX, cu suprafața totală de 0,0764 ha, proporțional cotelor-părți de 1/2, luând în considerație modalitatea de partajare a casei de locuit cu numărul cadastral XXXXX prezentată în hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 22 octombrie 1992, situația de fapt constatată la fața locului, amplasarea construcției pe teren, principiile de formare a bunurilor imobile, este posibilă și propusă într-o singură variantă proporțional cotelor-părți de 1/2 după cum urmează: Mariei Marcinscaia (Bucșanu) – 0,0382 ha cu sectorul de teren marcat de punctele 1-2-3-4-5-6-7-8-1 (distanța dintre puncte este indicată în tabel și colorată în Anexa nr.1 cu creion colorat de culoare verde); lui Mihail Bucșanu – 0,0382 ha cu sectorul de teren marcat de punctele 3-4-5-6-7-8- 9-10-11-3 (distanța dintre puncte este indicată în tabel și colorată în Anexa nr. 1 cu creion colorat de culoare orange)

b) varianta de partajare a bunului imobil – teren cu destinație grădină cu numărul cadastral XXXXX cu suprafața de 0,2769 ha, situat în extravilanul sat. XXXXX mun. XXXXX proporțional cotelor-părți de 1/2, este următoarea: Partea 1 – sectorul de teren marcat de punctele 1-2-3-4-1 cu suprafața de 0,13845 ha (distanța dintre puncte este indicată în tabel și colorată în Anexa nr. 2 cu creion colorat de culoare orange); Partea 2 – sectorul de teren marcat de punctele 3-4-5-6-3 cu suprafața de 0,13845 ha (distanța dintre puncte este indicată în tabel și colorată în Anexa nr. 2 cu creion colorat de culoare verde).

c) partajarea terenului cu destinație grădină cu numărul cadastral 0124301.083, cu suprafața de 0,0603 ha, situat în extravilanul sat. XXXXX mun. XXXXX, proporțional cotelor-părți de 1/2, este următoarea: Partea 1 – sectorul de teren marcat de punctele 1-2-a-b-1 cu suprafața de 0,03015 ha (distanța dintre puncte este indicată în tabel și colorată în Anexa nr. 3 cu creion colorat de culoare orange); Partea 2 – sectorul de teren marcat de punctele a-3-4-b-a cu suprafața de 0,03015 ha (distanța dintre puncte este indicată în tabel și colorată în Anexa nr. 3 cu creion colorat de culoare verde).

d) partajarea terenului cu destinație grădină cu numărul cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,2627 ha, situat în extravilanul sat. XXXXX mun. XXXXX, proporțional cotelor-părți de 1/2, este următoarea: Partea 1 – sectorul de teren marcat de punctele 1-2-3-4-5-1 cu suprafața de 0,13135 ha (distanța dintre puncte este indicată în tabel și colorată în Anexa nr. 4 cu creion colorat de culoare orange);

Partea 2 – sectorul de teren marcat de punctele 4-5-6-7-8-4 cu suprafața de 0,13135 ha (distanța dintre puncte este indicată în tabel și colorată în Anexa nr. 4 cu creion colorat de culoare verde).

Prin urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele judecătorești temeinic și legal a admis parțial acțiunea, au recunoscut dreptul de proprietate în devălmășie al Mariei Marcinscaia și al lui Mihail Bucșanu asupra terenului cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX str. XXXXX, cu suprafața de 0,0764 ha; terenului cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX, mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2769 ha (lot de lângă casă - grădini); terenului cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX mun. XXXXX, cu suprafața de 0,0603 ha (lot de lângă casă) și terenului cu numărul cadastral XXXXX situat în sat. XXXXX mun. XXXXX, cu suprafața de 0,2627 ha (lot de lângă casă - grădini) și a împărțit terenurile enunțate între Maria Marcinscaia și Mihail Bucșanu conform raportului de expertiză judiciară enunțat.

Argumentul invocat de către recurent precum că intimata a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată cu încălcarea termenului de prescripție nu poate fi reținut, or, pe lângă faptul că instanța de apel cu referire la prevederile art. 8 alin. (1) Codul familiei, a concluzionat că cerințele familiale sunt imprescriptibile, prima instanță justificat, reținând inclusiv și prevederile art. 25 alin. (8) și 26 Codul familiei, a conchis că Maria Marcinscaia a anexat la cererea de chemare în judecată actele imobilelor litigioase datate cu 8 noiembrie 2013, iar Mihail Bucșanu nu a adus dovezi corespunzătoare în vederea demonstrării faptului că Maria Marcinscaia a cunoscut circumstanțele speței și despre actele corespunzătoare înainte de 8 noiembrie 2013.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sunt întemeiate și legale, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), alin. (3) Cod de procedură civilă, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Mihail Bucșanu.

Se menține decizia din 22 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 17 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată a Mariei Marcinscaia împotriva lui Mihail Bucșanu cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate în devălmășie a soților asupra bunurilor imobile, partajarea în natură a bunurilor imobile și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic